

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 102 (7732)

Środa, dnia 7 Maja 1924 r

Rok XXXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI I DĄBRÓWIECKI
z kopalń:

Max	Marie
Hramsta	Böerj
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückhaus
Heym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssegen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1—1½—2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych

fabryk:

„Rudniki” i „Wysoka”

po cenach fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang”

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlane

po cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT” 660

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

NOWOZBUDOWANY

MŁYN PAROWY

i periak automatyczny do wymie-
lania z jęczmienia różnych kasz.

FIRMY

KLINGER i FRYDE

KALISZ, Majkowska 6, tel. 118.

Kupno pszenicy, żyta i jęczmienia
wymiana mąki i kaszy za zboże.

Całkowita Wyprzedaż

WIELKI WYBOR: ŻELAZO SZTABOWE
BELKI ŻELAZNE, BLACHY ŻELAZNE,
OCYNKOWANE, CYNKOWE i BIAŁE,
LEMIESZE i ODKŁADNIE WSZELKICH
SYSTEMÓW, GWOŹDZIE, ŁAŃCUCHY,
SZPADLE, DRUT KOLCZASTY, GARNKI
ŻELAZNE i WSZELKIE WYROBY GU-
ZOWE. PAPA, SMOŁA i LEPNIK.

CENY KONKURENCYJNE.

WARUNKI DOGODNE.

SKŁAD ŻELAZA i ART. BUDOWLANYCH

LOUIS KLINGER, KALISZ,

Majkowska 6, tel. 118.

818

W Restauracji Hotelu „Europa” dn.
10 maja odbędzie się

BENEFIS

znanego skrzypka **Władysława LIDAUERA**
na który uprzejmie zaprasza

BENEFISANT.

828

Tablice zamiany złotych
na marki i marek na zło-
te są do nabycia w kan-
torze Gazety Kaliskiej. 827

Dr. Klinger

choroby weneryczne i skórne.

Przyjmuje codziennie od 4—7,
w niedziele i święta od 10—1.

Towarowa 3. i p.

810.

Program od wtorku dnia 6 maja

Pierwszy obraz z najsłynniejszą i najgenialniejszą gwiazdą amerykańską, uroczą
Satyra! Humor!
Śmiech przez łzy! **MARY PICKFORD** Satyra! Humor!
Śmiech przez łzy!

PODRZUTEK

Melodramat, wolna przeróbka z powieści **XAWEREGO de MONTEPINA** 6 akt. z dokumentów dobroczynności ludzkiej
Wykonawczyni roli tytułowej, uroczą amerykanką **MARY PICKFORD** z obu stron Atlantyku pobiła
wszystkie rekordy piękności, talentu i powodzenia, u nas wstępnym bojem zdobyła sympatię całej Warszawy.

Następny program „Kobieta z zaułka”.

Kino Oaza

Kino Oaza

Kino-teatr MIRAŻ

Od dnia 7 maja r.b.
2 serie 12 aktów
w jednym seansie

W KAJDANACH MAŁŻEŃSTWA

W roli głównej uroczą gwiazdą ekranu

MIA MAY w roli bankiera **Albert Steinrueck**
Morlanda

2 serie 12 aktów jednocześnie.

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 6.30, ostatni seans o godzinie 9.30, w soboty i święta o godzinie 4, ostatni seans o godzinie 9.30.

Sala Stowarzyszenia Rzemieślników
Chrześcijańskich (Piekarska № 7.)

Jeden gościnny występ zespołu artystów **TEATRU POLSKIEGO** w Warszawie

W PIĄTEK, dnia 9-go maja 1924 roku

KOCHANKA OD SERCA

głośna komedia w 3-ach aktach Verneuil'a (grana w Warszawie 100 razy) tłumaczenie Bcy'a.

W rolach głównych:

Helena Bożewska, Władysław Lenczewski, oraz Janusz Leszczyński.

Początek o godzinie 8 m. 30 wieczorem.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni W.P. Mayera.

! WAZNE!

dla aptek i składów aptecznych

Bogato zaopatrzone dział wszelkich
środków opatrunkowych, chirurgji
aptecznej oraz wyrobów gumowych

Galanteria: apteczna,
toaletowa,
kosmetyczna.

Odżywki Nestle'a
Olej rycynowy, tran,
Gliceryna, waselina
Mydła toaletowe, i t. .

w najlepszych gatunkach po
cenach ściśle fabrycznych.

Biuro Handlowo - Techniczne
„Universum“

Kalisz, Aleja Józefiny 25, tel. 160

Sprzedaż wyłącznie hurtowa.
Dogodne warunki kredytowe.

799

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.75
Belgja	0.27 77
Paryż	0.33.50
Szwajcaria	0.92.55
8% pożycz. zł.	8.00
4% pożycz. prem.	0.50
Bony zł. S. II A.	0.75
Listy Tow. K. Ziem.	20.
Złoty =	1.800.000 mk.

Ku równowadze polityczno-gospodarskiej.

Opinie w sprawie orzeczenia ekspertów międzynarodowych na koniec skrytykowały się. Nie są one jeszcze całkowicie ujednostajnione, ale można powiedzieć, że nie ulega już wątpliwości, iż — z temi, czy innymi drobnymi zmianami — reformy ekspertów wejdą w życie.

I Francja, która najdłużej otaczała zastrzeżeniami orzeczenie rzeczoznawców, przychyliła się do ich poglądów. Oczywiście p. Poincaré żąda rękojmi, któreby ewentualnie zastąpiły sekwestr, z którego Francja korzysta. P. Poincaré ma w zasadzie słuszną rację, iż na zaufaniu, a nawet na ogólnych przepisach kontroli nie może się opierać bezpieczeństwo spłat niemieckich. Ale słuszną ma również rację p. Mac Donald, iż bez przywrócenia jedności politycznej całej Rzeszy nie mieckiej rozwój jej gospodarki wciąż szwankować musi. Należy więc znaleźć linię pośrednią i ścisły nadzór finansowy, niekrepujący jednak samodzielności państwowej Niemiec.

Przy rozważaniu tego zagadnienia narzuca się psychospołeczny problemat, o który się w dyskusji wciąż potraça. Jest to kwestja, w jakich warunkach mocniej i gwałtowniej rozrasta się nacjonalizm niemiecki, albo inaczej, jakie sposoby zarządzeń międzynarodowych mogą go zniweczyć i obojętnić? Nacjonalizm prusko-niemiecki, najzacieklejszy i najbardziej zaborczy z pośród nacjonalizmów, miał długą drogę rozwojową, poczynszy od Fryderyka II, a szcze gólnie podlegawczą w okresie Bismarcka. Nacjonalizm ten miał zawsze silne podniety zaborczyści ekonomicznej. On też — czego pewnie przypominac nie potrzeba — przyczynił się do wybuchu wielkiej wojny. Za to traktat wersalski, jako jedno ze swoich zadań wytknął sobie ujarz mienie tego nacjonalizmu. Imperjalizm gospodarczy. Niemiec powinien był doznać stanowczego załamania. Lecz zastosowane w tym celu środki działały obosiecznie. Przedewszystkiem postanowiono wyegzekwować z Niemiec kontrybucję wojenną, przekraczającą jej siły gospodarcze. To nie mogło naturalnie stłumić nacjonalizmu, tembardziej nie mogła tego dokonać okupacja okrępu Ruhry.

Okupacja ta zarówno gospodarczo, jak i politycznie gniebiła poczucie narodowe Niemiec i przez reakcję rozpętywała nowe instynkty nacjonalizmu.

Jeśli ustalić fakt, że charakter narodowy Niemiec jest osobliwie skłonny do wybuchów nacjonalistycznych do nieposzanowania cudzej kultury, do brutalizmów politycznych, jeśli fakt ten (nam polakom tak doskonale znany ze smutnych naszych doświadczeń) wziąć za jedną z przysłek polityki, którą zastosowaćby należało do Niemiec, to i wówczas nie możnaby wysnuwać

stąd wniosków, że tylko brutalnością za brata lizm płacić trzeba. Jest to złe wyrachowanie i psychologiczne i polityczno-ekonomiczne. W ucisku i pognebieciu nie naprawia się charakterów. Tem bardziej zaś ucisk nie pozwala swobodnie rozwijać się sił gospodarczych.

Dlatego plan komisji ekspertów trafne roztacza tezy, stawiając całą kwestję porachunków z Niemcami na nowym zupełnie gruncie. Eksperti nie szukają względem Niemiec odwetu — wychodzą tylko z dwóch zupełnie realnych założeń, że Niemcy są dłużnikami sprzymięzonych i że powinni się stać dłużnikami wypłacalnymi. Na tej podstawie uczyniono nową kalkulację: do niej ma być przystosowany cały plan akcji, która podźwignęła zdolność gospodarczą Niemiec. W tej akcji właśnie ważną rolę grać ma zwolnienie okupowanych terytorjów od politycznego ucisku.

Jakie będą natomiast przedsięwzięte środki, by Niemcy nie uchylały się od zapłaty należności, to ma być dopiero ustalone. W każdym razie środki te nie powinny wykraczać poza finansową kontrolę.

Jeśli plan ten w całości się powiedzie — a ma on w tej chwili najlepsze szanse urzeczywistnienia to naogół sytuacja międzynarodowa do zna prawdziwej ulgi. Kwestja odszkodowań niemieckich ciążyła jak zmora, nad światem politycznym. Wyrządzała ona dotkliwie szkody tak samo materialne, jak ściśle polityczne. Wobec okupacji najlepiej zagospodarowanych okręgów niem. stała się zawada na drodze postępu przemysłowego Europy. Sama Francja ponosiła stąd straty nie tylko dlatego, że nie otrzymywała rat reparacyjnych, lecz że nie mogła z Niemcami wiązać prawidłowej wymiany handlowej. Przytem jednak stosunek Francji do Anglii przede wszystkim, a nadto i do innych uczestników ententy (Włoch, nawet Belgji) pogarszał się. Mi mo wszelkie wysiłki nie nadwyrażania przymierza z Anglią na zewnętrznych tego sojuszu formach przejawiały się dotkliwie rysy. Trzeba było bardzo misternych zabiegów, by przesłać te niedobroty i by zapobiegać ich pogłębianiu się. Należy oddać uznanie Anglii — i to tak samo poprzedniemu gabinetowi Baldwina, jak obecnemu Mac Donalda — że z największą oględnością oba gabinety traktowały swój stosunek do Francji aby na koniec wyjść z impasu, który w miarę przedłużania się niebezpieczeństwo powiększał.

Nie można powiedzieć, aby p. Poincaré działał również roztropnie. Trzeba podziwiać jego siłę woli, jego długą nieustępliwość wobec mocnego nacisku okoliczności, ale czy polityka ta zawsze była trafna, to inne pytanie. Do równowagi polityczno-gospodarczej w Europie było na wet się obawiać poważnego przesunięcia stosunków na niekorzyść Francji i tych czynników politycznych, które ku Francji ciąży.

Teraz warunki uległy znacznej poprawie. Oczywiście nie wszystko jeszcze jest ułatwione.

Sytuacja ostatecznie rozjaśnia się po dwóch decydujących kampaniach wyborczych w Niemczech i we Francji. Na same wybory będzie miała już wpywy kwestja rzeczoznawcza. Co się tyczy Niemiec, to tam nastroje wyborcze wcześniej już dojrzały, ale i tam przewidywać można, że nastąpi pewne opamiętanie wobec rozstrzygających faktów. We Francji wyniki wyborów dadzą, odpowiedź na to, czy tutaj nadal przeważać mają nastroje nacjonalizmu, wprawdzie nie tak brutalnego jak niemiecki, lecz niezawsze zrywanego z wysoką kulturą galijską.

Sądźmy, że nastąpi tu przynajmniej łagodna zmiana scenacji. Jeśli nawet utrzyma się większość p. Poincarégo, to tym razem odwróci sens starego przysłowia francuskiego, a mianowicie wypadnie stwierdzić, że im bardziej pozornie nie się nie zmienia, istotniejsze zmiany następują.

A cały układ stosunków — jak wolno przewidywać — zmierza ku wyprostowaniu nadwyrężonej równowagi polityczno-gospodarczej świata.

St. A. KEMPNER.

TELEGRAMY.

Konflikt niemiecko-bolszewicki.

BERLIN, 6.5. Wydarzył się w Berlinie przy bardzo niezwykłych warunkach fakt pogwałcenia eksterytorjalności poselstwa sowieckiego. Szczegóły zajścia są następujące:

Dwóch urzędników policji kryminalnej w Stutgardzie przywiozło do Berlina aresztowanego komunistę Botzenhardta, maszynistę kolejowego, aresztowanego w Stutgardzie. Konwojujący urzędnicy mieli polecenie oddać Botzenhardta w ręce policji kryminalnej w Berlinie. Konwojujący urzędnicy nie znali zupełnie rozkładu ulic w Berlinie i po przybyciu na dworzec usiłowali zaprowadzić aresztowanego do samochodu, celem odwiezienia go do gmachu policji. Ten jednakże prosił, aby zezwolono mu iść pieszo, ponieważ jest bardzo zmęczony podróżą kolejową, a gmach policji znajduje się niedaleko. Urzędnicy zgodzili się. Trzymając pod rękę aresztowanego, weszli na ulicę „Pod lipami“ gdzie mieści się gmach poselstwa sowieckiego. Aresztowany, zbliżywszy się do gmachu, oświadczył policjantom, iż w sieni tego domu znajduje się zaciężna kawiarnia, w której będą mogli spocząć przez chwilę. Urzędnicy nie chcieli się jednak na to zgodzić. Wtedy Botzenhardt wyrwał się z rąk konwojujących i skoczył do sieni poselstwa sowieckiego. Urzędnicy skoczyli za nim. W tej chwili jednakże (rzecz działa się już na terytorjum poselstwa sowieckiego) kilkunastu ludzi otoczyło urzędników i chcieli ich z gmachu wyrzucić. Urzędnicy dobyli rewolwerów, wówczas zamknięto bramę od ulicy i wzięto urzędników policyjnych. Pozbawienie wolności urzędników trwało godzinę. Po tym wypadku większy oddział policjantów berlińskich otoczył misję sowiecką. Przeprowadzono rewizję i aresztowano około stu osób, nie mogących się wylegitymować. Ambasador sowiecki w Berlinie Krestiański złożył protest u Stressemana, który polecił policji opuścić gmach. Sprawa ta była przedmiotem długich narad w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Urzędnicy policyjni zeznają, iż komuniści drwiąc, oświadczyli im, iż Botzenhardta odeszła do Moskwy i grozili nawet im samym, że jako więźniów sowieckich odeszła do Moskwy.

BERLIN, 6.5. Prasa dzisiejsza w całości przytacza wymianę not między rządem sowieckim a Niemcami, lecz nie komentuje w zupełności przebiegu zatargu. Zagranica bardzo silnie zareagowała na wypadki. Wielu korespondentów otrzymało polecenie zebrania najdokładniejszych informacji o przebiegu i znaczeniu konfliktu. Wyjazd Krestiańskiego został odroczonego do poniedziałku, ponieważ zamierzał on udać się do Moskwy samolotem, lecz komunikacja z powodu złego stanu lotnika szwankuje. Krestiański wyjechał w poniedziałek koleją. Otrzymał on w ciągu niedzieli dokładne instrukcje od rządu sowieckiego. Sądząc z dotychczasowej taktyki sowieców w takich wypadkach, należy przypuszczać, że rząd sowiecki będzie żądał zadośćuczynienia.

Okradzenie p. Witosa.

WARSZAWA, 6.5. Do lokalu zajmowanego przez senatora p. dr. Józefa Buzka i posła Wincentego Witosa w Alejach Jerozolimskich Nr. 32 dostali się złodzieje, pozostawiając liczne ślady swej gospodarki.

Co skradziono, na razie nie ustalono, ponieważ pp. Witos i Buzek są nieobecni w Warszawie. Na miejsce kradzieży po zawiadomieniu telefonicznym X komisariatu, udali się podkomisarz drugiego rejonu śledczego Dobięcki.

Wdrożono energiczne dochodzenie.

Wyniki wyborów w Niemczech.

BERLIN, 6.5. Dziś o godz. 6 rano znane były tymczasowe wyniki wyborów z 26 okręgów wyborczych. Na podstawie tych wyników należy uważać za wybranych 244 posłów, a mianowicie: 58 socjalistów, 33 komunistów, 12 demokratów, 39 centrowców, 25 członków narodowej partji ludowej, 42 nacjonalistów. Reszta mandatów rozdzieloną została pomiędzy inne drobne ugrupowania i stronnictwa polityczne.

Wykrycie organizacji szpiegowskiej w Wilnie

WILNO, 6.5. Pisma donoszą, że w związku z rewizjami, przeprowadzonymi wśród komunistów w nocy z dnia 30 kwietnia na 1 maja, policja wykryła organizację szpiegowską na rzecz Rosji sowieckiej. Aresztowano 32 osoby, które uprawiały szpiegostwo przy pomocy firm handlowych.

Wyprowadzenie zwłok wojewody śląskiego Kackiego.

KATOWICE, 6.5. Wczoraj o godz. 3 po poł. odbyło się wyprowadzenie zwłok śp. wojewody śląskiego Tadeusza Kackiego na dworzec kolejowy. Przy katafalku przez cały wczorajszy dzień i dzień dzisiejszy nieustanną straż honorową pełnili harcerze śląscy.

Odznaczenie Komendanta Okręgowego P. P. p. Z Wróblewskiego.

W dniu 2 maja br. Policja Okręgu Łódzkiego obchodziła podwójną uroczystość.

W dniu tym przypadła uroczystość imienin Komendanta Okręgu Łódzkiego PP. p. insp. Zygmunta Wróblewskiego, jak również nadanie przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej Insp. Wróblewskiemu orderu Polonia Restituta za nadzwyczajną działalność policji państwowej w Województwie Łódzkim.

O godz. 12 w południe na dziedzińcu Okręgowej Szkoły Policyjnej przy ul. Przedzalanianej Nr. 63 zebrał się przedstawiciele władz z p. Wojewodą na czele J. E. Ks. Biskup Tymieniecki D-ca OK. IV Generał Majewski, K. Prałat Kaczyński, generał Małachowski, prok. płk Szmidt, dyr. Izby Skarbowej Towarnicki, płk. Anlauf wicewojewoda Męyszkowski, Komiasz Rządu Izyski, p. inspektor Roszkowski, dr. Grabowski grono wyższych oficerów PP. Kompanja honorowa frekwentantów szkoły PP. pod dowództwem kom. Dańczuka z orkiestra.

P. Wojewoda Rembowski wręczając w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Order p. Insp. Wróblewskiemu podniósł w gorących słowach cenne zasługi p. Insp. Wróblewskiego jako gorliwego działacza w organizacji policji państwa wej w Województwie Łódzkim, na co p. Insp. Wróblewski przejęty do głębi słowami uznania dziękując zaznaczył, iż dzięki współpracy wszystkich swoich podkomendnych aż do posterunku kowego włącznie osiągnięto obecne wyniki.

Zwracając się do zebranych gości podziękował za zaszczytowanie swoją obecnością.

Po ceremoniale orkiestra odegrała mazurka Dąbrowskiego, zaś kompanja honorowa frekwentantów szkoły przedfilowała przed zebranymi.

Nadmienić wypada, że insp. Wróblewski dzięki osobistym zaletom charakteru potrafił sobie zaskarbić ogólne uznanie tak podkomendnych jak i szerszych warstw społeczeństwa.

KRONIKA.

— SPÓZNIONE ZWIASTUNY WIOSNY.

We wtorek zrana przelatywało nad Kaliszem w kierunku północnym stado zórawi. Ptaki te zazwyczaj wracają z południa w końcu marca a najpóźniej w początkach kwietnia.

— ŚWIĘTO SADZENIA DRZEW.

W nadchodzącą środę, dnia 7 bm., o godz. 10 rano odbędzie się święto sadzenia drzew. Teren ul. Babina między mostem przy placu Kilińskiego w dół kanału Prozny do Nowego Rynku. Na miejscu starych zmurszałych akacji będą sadzone lipy.

Bezwarunkowo przyczyni się to do upiększenia miasta. Dzisiaj, brzegi ogolone wyglądają smutnie, pocieszyć się jednakże możemy, że w niedługim czasie młode lipy zakwitną i cała połać brzegu przybierze miły dla oka widok.

Drzewka będą sadiły dzieci szkół powszechnych miejskich 3 maja i 17 marca.

Wszystkich sadzonek będzie posadzone około 250. Polecamy szczególnej opiece publiczności młode latorośle, — od nas samych zależy utrzymanie drzewek na odpowiedniej stopie. Szkodników należy oddawać w ręce policji.

— PODZIĘKOWANIA.

Z. M. S. niniejszym składa podziękowanie panu W. Młynarskiemu za ofiarowane 10 milj. zamiast biletu na koncert.

Przytułek Sierot Opatrności Boskiej składa serdeczne „Bóg zapłać“ Wielmoż. p. Mystkowskiemu za przysłanie w ofierze 120 bułek.

P. Michał Stempień, na urządzenie jakiego dzieciom w szkołach powszechnych miejskich złożył do mojego rozporządzenia 20 milionów marek. Jednocześnie pracownicy młyna parowego firmy Rejch i Chmielnicki kierownikowi szkoły 17 marca p. Dobrowolskiemu złożyli na tenże cel 110 milionów marek. Za pieniądze te w niedzielę 4 bm. o godz. 3 po poł. w szkole 17 marca było urządzone skromne święcone. Obdarowani zostali najbiedniejsi.

W nadziei, że piękny ten, godny do naśladowania, przykład znajdzie oddźwięk w sercach wszystkich, szlachetnym ofiarodawcom składam serdeczne podziękowanie. Kierownik Wydziału Szkolnictwa i Opieki Społecznej Kolabiński.

— ZE SPORTU.

W dniu 4 maja rb. punktualnie o godz. 4-ej po poł. rozpoczęły się zawody w piłkę nożną pomiędzy mistrzem kl. B. Łódzkim Klubem Sportowym i pierwszą drużyną Tow. Sportowego „Prozna“.

Obydwie drużyny prowadziły grę w tempie ostrym z widoczną przewagą gości, którzy po strzelonej przez „Prosnę“ bramce zbyt energicznie atakowali poszczególnych graczy „Prozny“.

Bramkarz „Prozny“ wysmieniony, jak również niektórzy młodzi gracze rokuja wielkie nadzieje. Brak treningów daje się we znaki całej drużynie.

Wynik zawodów dla kaliszian b. dobry, 3 do 2 na korzyść Łodzi.

Z OPERETKI.

Przez cztery wieczory bawiła znakomicie publiczność kaliską operetka krakowska pod dyrekcją p. T. Pilarskiego. Odegrano 4 wesołe operetki: „Frasquita“, „Ostatni walec“, „Katie tancerkę“, „Madam Pompadour“, która za pełnią salę po brzegi. Zespół operetki był bardzo dobry, główne role grali pp.: Czernekówna (prima donna), wdzięczna Wąsowicz - Kaczorowska, Zubrzycka, dyrektor Pilarski, T. Pilarski (komik), A. Kaczorowski jako wytrawny artysta operetkowy, I. Wiśniewski (miły tenor), no i liliput Dądziński. Ogólnie podobały się tańce baletmistrza Pawłowskiego i K. Lutówny, które zawsze bisowano. Kostjumy piękne, brak było tylko dekoracji, co już nie jest winą dyrekcji teatru. Publiczność przybywała, jak zwykle, z godzinnym opóźnieniem. Z Kaliszą operetka wyjechała do Tarnowa i Nowego Sącza.

— BONÓW ZŁOTYCH NARAZIE NIEMO GDZIE REALIZOWAĆ.

Ze sfery handlowych otrzymujemy szereg zażaleń że od chwili otwarcia Banku Polskiego nie ma gdzie zrealizować w razie potrzeby bonów z tych Banku Polski przerwał skup bonów, prowadzonych przez PKKP. i dotychczas go nie podjął. Nie może tego zresztą uczynić bezodpowiedni go rozporządzenia ministerstwa skarbu i bez dostarczenia mu przez skarbowo odpowiednich funduszy na prowadzenie tego skupu, gdyż na ten cel nie może Bank zużywać swoich zapasów.

Paruje przypuszczenie że z chwilą wydania bilonu groszowego Bank podejmie skup bonów, gdyż bilon jest pieniądze rządowym i rząd od da pewną jego ilość do dyspozycji Banku na skup bonów.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej w dniu 6 maja 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	750.0. m.m.
2) Kierunek wiatru	S S W
3) Prężność wiatru	1 m/s.
4) Stan nieba	Zachm. całk.
5) Wilgot. bezwzględna	7.6 m.m.
6) Wilgot. względna	82%
7) Temp. powietrza	+10.1
8) Ilość opadów	nie było
9) Najwyż. temp	+13.3
10) Najniż. temp	+6.9

Ustawa o ochronie lokatorów.

3) Wynajmującemu lokatorowi i sublokatorowi wolno także inne ze stosunku najmu wyłaniające się spory, o ile nie zostały już wniesione do sądu, poddać orzecnictwu urzędu rozjemczego, który ma postąpić według powyższych zasad. Spór o eksmisję może być poddany orzecnictwu urzędu rozjemczego jedynie wtedy, gdy obie strony oświadczą, że się na to zgadzają.

4) Jeżeli sprawa nie była poddana orzecnictwu urzędu rozjemczego za wzajemną zgodą stron mogą one w przeciągu 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia odwołać się do sądu okręgowego, którego wyrok nie ulega zaskarżeniu. Odwołanie należy, wnieść w urzędzie rozjemczym. Winno ono zawierać uzasadnienie odwołania oraz oświadczenie, jakiej zmiany odwołujący się domaga. Przepisy, ustaw procesowych o pisemnej odpowiedzi na odwołanie o ograniczeniu przyczyn odwołania, o konieczności zastępstwa stron przez adwokatów, wreszcie przepisy, §§ 518—519 c. niemieckiej ustawy, o procedurze cywilnej w sprawach spornych nie mają zastosowania. Sąd nie może przekazać sprawy urzędowi rozjemczemu do ponownego rozpatrzenia.

5) Orzeczenia urzędu rozjemczego w sprawach, podanych orzeczeniu jego za zgodą stron są natychmiast wykonalne, w innych sprawach po upływie terminu, wskazanego w ustępie 4. W razie potrzeby przymusowego wykonania orzeczenia stroną zainteresowaną przedstawi poświadczony wypis orzeczenia urzędu sądowi, który byłby właściwym do rozważenia danego sporu, celem uzyskania nakazu wykonawczego (dozwolenia egzekucji).

Art. 21. Jeżeli rozstrzygnięcie sporu w całości lub w części zawisło od ustalenia, czy w myśl artykułów 5—9 podwyższenie komornego jest dopuszczalne, albo czy, komorne lub wynagrodzenie innego rodzaju są odpowiednie lub nie, — natenczas sąd, jeżeli niema jeszcze w tym przedmiocie orzeczenia urzędu rozjemczego do spraw najmu, sam przeprowadza stosowne ustalenia w toku sporu.

Art. 22. Postępowanie przed urzędami rozjemczymi do spraw najmu wolne jest od opłat stempli. Strona interesowana ponosi jednak koszty postępowania, tudzież specjalne opłaty na rzecz gminy od każdego zwrócenia się do urzędu, oraz od wydawanych dokumentów. Wysokość powyższych opłat określa gmina z tem za strzeżeniem, że nie mogą one być wyższe od właściwych opłat sądowych. Urząd rozjemczy może osoby, niezamożne zwalniać od ponoszenia tych opłat, może również zarządzić zwrot powyższych kosztów i opłat od strony przegrywającej.

ROZDZIAŁ V.

Moratorium mieszkaniowe dla bezrobotnych.

Art. 23. 1) W sprawach o eksmisję może sąd, względnie urząd rozjemczy, z urzędu lub na wniosek pozwanego w uwzględnieniu stosunków gospodarczych pozwanego odroczyć termin opróżnienia przedmiotu najmu do 6 miesięcy. W sprawach o eksmisję z mieszkań jednego lub dwupokojowych może sąd z urzędu, lub na wniosek pozwanego zawiesić wykonanie orzeczonej eksmisji na czas do sześciu miesięcy, o ile takie zawieszenie jest usprawiedliwione położeniem pozwanego, a w szczególności tem, że on z powodu okoliczności od niego niezawisłych pozostaje bez pracy.

2) W tym celu sąd ma prawo zbierać dowody, z urzędu, Brak pracy dla pozwanego można stwierdzić przez odpowiednie zaświadczenie właściwego państwowego urzędu pośrednictwa pracy.

3) Udzielając zwłoki, sąd jednocześnie zawiadomi o tem właściwy państwowy urząd pośrednictwa pracy, tudzież zarząd gminy, w której pozwany na miejsce zamieszkania.

Art. 24. Pozwany traci prawo do korzystania z moratorium mieszkaniowego, jeśli nie przyjmuje odpowiedniej pracy, wskazanej mu przez państwowy urząd pośrednictwa pracy na warunkach, w danej miejscowości ogólnie przyjętych, z wyjątkiem, jeśli odmówi przyjęcia pracy w zakładach, objętych strajkiem lub lokautem. Praca winna być uważana za odpowiednią o ile odpowiada kwalifikacjom pozwanego, nie jest niebezpieczna ani dla jego zdrowia, ani moralności, jeśli jest opłacana wystarczająco wedle przyjętych w danej miejscowości, okręgu lub zawodzie norm i nie spowoduje dla pozwanego poważnych przeszkód przy powrocie do jego pracy zawodowej.

ROZDZIAŁ VI.

POSTANOWIENIA PODATKOWE.

Art. 25. 1) W roku 1924 od właścicieli nieruchomości miejskich, jako też od właścicieli położonych w gminach wiejskich budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a nie związanych z produkcją rolną, będzie pobrana na rzecz skarbu państwa podatek w wysokości, nieprzekraczającej 20 proc. płaconego przez lokatorów komornego z wyłączeniem opłat do datkowych (art. 7 i 8), względnie od wartości czynszowej pomieszczenia, nie oddanego w najem.

(D. C. N.).

„ETERNIT“
 najłżejsza i najtrwalsza
 dachówka azbestowo-cementowa
 Przedstawicielstwo na Ziemię Kaliską
RYSZARD BERNHARD
 Kalisz, Wrocławska 13. 736

ZAKŁAD
Ślusarsko-mechaniczny
 przyjmuje roboty na miejscu lub na wyjazd przy gorzelniach, lokomobilach, młockarniach, motorach oraz przy wszelkich maszynach rolniczych. Roboty kotłarskie i wszelkie wchodzące w zakres ślusarstwa.
 Robota solidna. Kalisz, ul. Podgórze № 9.
A. SŁODZIŃSKI 777

Wieści nowe
 TYGODNIK POLITYCZNO—SPOŁECZNO—LITERACKI (BEZPARTYJNY) ZAWIERA CIEKAWĘ BARDZO WIADOMOŚCI.
 Daje najszybsze i najdokładniejsze informacje z kraju i zagranicy, posiada swoich korespondentów we wszystkich większych środowiskach Polski i stolicach świata.
 ADRES: Red. Warszawa, Sienna 29, m. 7.
 Konto czek. P. K. O. 8919.
 Pren. kwart. z przesyłką 4.500.000 mk.
 681

Zginął patent IV kategorii wydany przez Urząd Skarbowy w Kaliszu na sprzedaż pieczywa na targu na imię Bajli Kujawskiej Kromhorn. 838

Zginęła książka wojskowa wydana przez P. K. U. Kalisz na imię Szlamy Goldblum rocz. 1898. 839

Do wynajęcia zaraz
2 sklepy
 z mieszkaniem
 przy ul. róg Łódzkiej i Turckiej. Wiadomość u wł. domu № 13. 808

Plac
 4536 k. łokci Lipowa sprzedam. Wiadomość Stawiszynska 12 oficyna m. 3 od 4 do 5 popoł. 795

SZKŁO OKIENNE!
 matowe, ornamentowe, katedralne, kolorowe i t. p. Szkło surowe i druciane do krycia dachów. Kit czysto pokostowy. **Ogniotrwałe kamienie szamotowe.** Płyty piekarskie, krajowe i zagraniczne. Djamenty do cięcia szkła. Kompletne szklenie budowli, oraz wszelkie reperacje wykonuje się szybko i po cenach konkurencyjnych 734
TR. HANELT, ŁÓDŹ, PUSTA 17.

Nim słońce wzejdzie
 i zacznie palić skórę, należy zawsze uodpornić ją i zapobiec pojawianiu się piegów, już teraz stosując
Krem CAZIMI Metamorphosa
 naśladowany lecz niedościgniony
 780

FABRYKA OGRODZEŃ DRUCIANYCH
J. SZCZEPIKA
 W KALISZU,
 ul. Młynarska 9, (obok cmentarza) dom własny.
 wykonuje wszelkie ogrodzenia z najlepszego drutu ocynkowanego jak to: ogrodów, parków, łąk, podwórzy, skwerów, szkólek ogrodniczych, cmentarzy grzebalnych jak również posiada stale drut kolczasty, skobelki, arfy do węgla i zwiru, materace do łóżek, wycieraczki do nóg, kraty do okien i t. p.
CENY PRZYSTĘPNE. 627